

Mielle ry:n lausunto Vesa Vuorisen 23.6.2022 laatimaan kansalaisaloitteeseen liittyen

Pohjanmaan hyvinvointialueen Psykososiaalisten palveluiden toimialajohtaja Kosti Hyvärinen on pyytänyt Mielle ry:ltä lausuntoa liittyen Vesa Vuorisen tekemään kansalaisaloitteeseen, joka on aluevaltuuston käsittelyssä 28.11.2022.

Mielle ry ei ota kantaa, missä psykiatrian hoitoyksikön tulisi sijaita. Näkemyksemme mukaan akuutissa psykiatrisessa hoidossa ympäristön merkitystä tärkeämpää on taata nopea, riittävä ja ammattitaitoinen hoito ja apu sitä tarvitsevalle henkilölle. Kokemus turvallisesta ja hyvästä palvelusta muodostuu siitä, että apua saa tarvittaessa nopeasti ja matalalla kynnyksellä, käytettävissä on riittävästi ammattitaitoista henkilökuntaa ja tarpeellinen määrä osastopaikkoja. Akuuttivaiheen hoidon jälkeen täytyy taata hyvin resursoitua kuntoutus- ja tukipalvelut potilaan arkielämässä. Hyvä tiedottaminen ja viestintä ko. palveluiden laadusta, määrästä ja riittävydestä on tärkeää sekä asukkaille että palvelujärjestelmässä mukana toimiville kumppaneille. Fyysisiin sairaalataloihin liittyen opastuksen ja neuvonnan tulee olla hyvin järjestetty.

Osastohoitoon pääsyn kriteerien tulisi olla selkeitä erikoissairaanhoidon lisäksi myös muille kentällä toimiville sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisille ja potilaille itselleen. Monella asiakkaistamme on käsitys, että sairaalahoitoon on vaikeaa, ellei jopa mahdotonta päästä ja tämä käsitys saattaa vaikuttaa, että avun hakemista siirretään, kunnes henkilön psyykinen vointi on entistä huonompi.

Psykiatrisen hoidon riittävyttä ja resurssien järkevää käyttöä tukevat parhaiten riittävät perustason palvelut. Mielenterveyden tukemiseen liittyvät sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut tulee olla tunnistettu ja tiedossa kaikilla alueen toimijoilla (julkinen ja yksityinen sekä 3. sektori). Hyvä palveluohjaus on erittäin tärkeää ja sen onnistuminen vaatii, että sektorirajat ylittävä tieto palveluista on kaikkien ammattilaisten käytössä. Erikoissairaanhoidon/terveydenhuollon ja sosiaalihuollon saumaton yhteistyö asiakkaan kuntoutuksessa, erityisesti kotiutusvaiheessa, on tärkeää onnistuneen kuntoutumisen kannalta.

Sairaalahoitoon tarpeeseen voidaan vaikuttaa tehokkaalla asumisen tukemisella. Hyvällä asumisen ja arjen sujumisen tuella voidaan vähentää erikoissairaanhoidon palveluiden tarvetta, joka myös madaltaa mielenterveyshoidon kustannuksia. Tarjolla tulee olla monipuolisia asumispalveluita sekä sosiaalisen kuntoutuksen muotoja. Miellessä olemme lisänneet eritasoisia asumispalveluita havaitsemamme tarpeen mukaan. On kustannustehokasta tarjota palvelua ihmisen omaan kotiin. Muissa Pohjoismaissa yleisin asumispalvelun muoto on tavalliseen asuntoon annettava asumisen tuki. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus Ara suosittaa mielenterveyskuntoutujien asumiseen liittyvien selvitysten perusteella tätä asumisen muotoa, jolloin kuntoutuja voi asua arjen tuen turvin tavallisessa asuntokannassa omassa asunnossaan palvelujen lähellä ja osana lähiyhteisöä. Toki osalle on tarpeellista järjestää asuminen joko palveluasumisen tai tehostetun palveluasumisen yksikössä.

Matalan kynnyksen ja sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita on syytä lisätä alueella. Näiden lisäksi Mielle ry ehdottaa koulutettujen kokemusasiantuntijoiden käytön lisäämistä eri palveluissa. Kokemusasiantuntijoita voi käyttää esimerkiksi uudessa H-talossa aktiivisesti potilaiden tukena saapumis- ja hoitovaiheessa sekä koulutetun ammattilaisen apuna palveluohjauksessa.

Vaasassa 10.11.2022

Johanna Yliviitala
toiminnanjohtaja

Tiina Perälä
palvelujohtaja (asumispalvelut)

Camilla Kunnari
palvelujohtaja (sos. kuntoutus)

Mielle ry

Vastaus lausuntopyyntöön ja mielenterveysomaisen Vesa Vuorisen kansalaisaloitteeseen

Olemme tutustuneet mielenterveysomainen Vesa Vuorisen hyvinvointikuntayhtymän hallitukselle osoittamaan kansalaisaloitteeseen asiakaslähtöisyydestä kaikessa hyvinvointialueen toiminnassa koskien erityisesti mielenterveyspotilaita/-asiakkaita sekä heidän omaisiaan.

Koemme, että kirjelmässä esitetyt asiat ovat hyvin perusteltuja, ja että juurikin psykiatristen palveluiden muuttaessa Hietalahden H-taloon hyvinvointialue ei ole tarpeeksi hyvin kuullut näitä palveluja käyttäviä asiakkaita, potilaita ja heidän omaisiaan.

Pohjanmaan hyvinvointialueen strategiassa keskeisintä ovat palvelut ”ihmiseltä ihmiselle” ja ”asiakaslähtöisyys”. Jotta asiakaslähtöisyys toteutuisi hyvin muutossa H-taloon, ja että asiakkaat kokisivat muuton turvalliseksi, tulee yhteyden kaikissa muutostilanteissa olla suora juuri palveluita käyttäviin.

Toiveemme onkin jatkoa ajatellen, että potilasyhdistyksiin oltaisiin tiiviimmässä yhteydessä suurten muutosten tullessa kohdalle. Näin saadaan käyttäjien ääni kuuluviin ja asiakaslähtöisyys toteutuu parhaimmalla mahdollisella tavalla.

Vaasassa 6.6.2022

Vaasan Mielenterveystoiminnan Tuki ry

Ari Peltola , puheenjohtaja

Elisabet Piri, varapuheenjohtaja

Mauri Lampelto, sihteeri

Isa-Maria Söderudd, yhdistyksen jäsen, kokemusasiantuntija